

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

XII. Ioan. Tritem. Abbas S. Iacobi Herbipolensis, Qvondam vero
Spanhemensis, Rogerio Sycambro amico suo constantissimo Salutem.

urn:nbn:de:0128-1-17336

*Prognosticon.**Iodocus Rubeacensis.*

facies imprimi per chalcographos qui plures in vicina tibi sunt Nurenberga. Si votis meis benigno favore volueris occurrere, curabo in breui, vt duo vel tria operum meorum mittam ad te. Scripsi nuper quoddam prognosticon, iocis & facetiis plenum, quod multis placet, sed quoniam tua censoria faueritas iocos aspernatur vniuersos, non integrum iudicavi ea mittere ad te, qui maturitate vitæ atque verborum nimium esse nugis formidabilis soles. Scripsi etiam ad Iodocum Rubeacensem theologum tui amantissimum in ecclesia Neometensi, integerrimum verbi diuini præconem, opusculum vnum carminum familiarium, quod imprimendum ambo rogamus. Quatuor lucubrationum mearum, (vt nosti) volumina scripsi, in quorum quolibet quatuor & triginta continentur opuscula quæ si dare imprimenda calcographis iubes, omnia mittam ad te, cum mihi certum destinaueris nuncium qui perferat. Ioannes noster Canter, medicus Frisius, communis amicus, carnis debitum soluit, cuius memor esto ad Deum. Vale & ora pro me. Ex Hegen prima die mensis decembris Anno Christianorum 1506.

XII.

IOAN. TRITEM. ABBAS S. IACOBI HERBIPOLENSIS, QUONDAM VERO SPANHEMENSIS, ROGERIO SYCAMBRO AMICO SUO CONSTANTISSIMO SALUTEM.

TE mihi congaudere, si gaudeam ipse, non dubito. Sin autem ipse non gaudeo, nec tu quidem non gaudenti mihi recte congaudebis. Gaudeo vero quod inuidiam æmulorum superauit, & consortium ingratiſſimorum monachorum meorum tandem, auxiliante Domino IESU CHRISTO, euasi, quorum contrarios meo proposito mores annis viginti tribus non sine amaritudine portare coactus fui. Euaſi miseros, ingratos, stultissimosque homines, & veni ad locum satis, vt spero, quietum, in quo & salutis propriæ operam dare possum, & studia sancta continuare scripturarum. Doleo autem quod bonos & innocentes propter malitiam perfidorum deserere oportuit: quanquam & ipsi cū tempore satis tute alibi sibi valeant providere, si prauorum consortio grauantur. Metuebas ne curiis me principum ingererem, propterea quod multi essent, qui meo delectarentur obsequio. Non hoc solus timuisti. Ego autem in omnibus aduersitatibus meis hoc, miserante Deo, in corde meo statui, viam Domini nequaquam deserere, sed religionis sanctæ propositum vsque ad mortem inuisiolabiliter obseruare. Vnde, quod tibi in aurem citra iactantiam sit dictum, quanto in me amplius æmuli læuiebant, tanto magis Dei gratiam sensi adesse præsentem, qua factum est, vt cum auxilio multorum nobilium & principum iniurias mihi factas satis digne vindicare potuissem, omnem penitus neglexerim vltionem. In iuste enim contra me linguas suas consuetudine mentiendi deprauatas mouerunt, talia confingentes, quæ a nobis cogitata nunquam fuerunt. Re autem vera, totius persecutionis in nos causa principalis fuit, quod serenissimo Principi Palatino bene fauente, singulari ab eo elementia fouebamur. Satis enim manifeste pluribus constat, Duce Cynonorum cum suis, rebus non fauere Palatinis, quod eo tempore luce clariius patuit, quo in bello transacto prouincialis Hassonum Comes præda & incendio Nagaium⁸ deuastauit. In eodum ergo Palatini me persecuti sunt non solum Cynonoti, sed etiam quidam ex nostris, sicuti abbates, montis sancti Iacobi Moguntinus, & montis sancti Ioannis Rinuigiensis, qui vna cum monachis suis a multis retro semper annis mansuetissimum principem laceſſere maledictis, cum nihil eis nocuerit, non cessarunt. Mihi quoque & nomen inter studiosos, & famam semper inuidebant bonam, animo ferentes iniquissimo, quoties ab aliquo Principum fuisset honoratus. Cum anno tertio & quingentesimo supra millesimum principes Imperii electores apud Francfordiam in mense Octobri conuenissent pro certis regni negotiis, contigit & me vocatum adesse in curia Serenissimi principis Ioachim Brandenburgensium Marchionis. Aderant Raymundus Cardinalis sanctæ Mariæ nouæ, presbyter apostolicæ sedis de latere tunc Legatus, & Hermannus Colonienſis, Bertholdus Moguntinensis, & Iacobus Treuerensis Archiepiscopi. Commensalis eram ipsius Marchionis Ioachim continuus, à Cardinale quater, & bis ab archiepiscopo Colonienſi vocatus ad mensam, argenteisque vasis in recessu meo pulcherrimis donatus per eos, & in multa familiaritate habitus. Audientes hæc præfati abbates & monachi, dissecabantur cordibus suis præ inuidia, & cum nihil aliud potuissent, maledictis me persequi cepe-

*Nagaium.**Conuentus principum habitus Anno Domini 1507.*

vicina tibi sunt Nuremberga. Si ueris uicini
 reui, ut duo vel tria operum meorum me
 on, iocis & faceris plenum, quod malis
 a spernatur uicinos, non integrum in
 ne verborum nimium esse nugas formide
 sem theologum tui amantissimum in co
 orationem, opusculum vnum carminum
 nus. Quatuor lucubratiōni meorum ut
 quatuor & triginta continentur opuscula
 inia mittam ad te, cum mihi certum dedit
 Canter, medicus Frisus, communi ueni
 Deum. Vale & ora pro me. Ex Herbpoli
 1506.

BI HERBIPOLENSIS, QUONIAM
 erio Sycambro amico suo
 Salutem.

ubito. Sin autem ipse non gaudeo, nec tu
 lebis. Gaudeo uero quod inuidiam meo
 m monachorum meorum tandem meo
 rum contrarios meo proposito meo
 eo actus sui. Euali miseris, in gratia, di
 spero, qui ierum, in quo & saluti propo
 e scripturarum. Doleo autem quod bonos
 eferere oportuit: quamquam & ipsi uen
 tuorum consortio grauantur. Melancholice
 od multi essent, qui meo delectarentur
 omnibus aduersitatibus meis hoc, melanch
 qua deferere, sed religionis sacra propo
 re. Vnde, quod tibi in aurem circumdabo
 lauibant, tanto magis Dei gratiam in
 lio multorum nobilium & principum in
 em, omnem penitus neglexerim uiciorum
 dine mentendi deprauatas inuenerunt
 in fuerunt. Re autem uera, totius potes
 ssimo Principi Palarino bene factis. In
 manifeste pluribus constat. Ducem Cyno
 , quod eo tempore luce clarus patuit, qui
 nes præda & incendio Nagaium? detest
 non solum Cynonoti, sed etiam quidam
 oguntinus, & montis sancti Ioannis Ratis
 etro semper annis mansuetissimum prin
 it, non cessarunt. Mihi quoque & noce
 onam, animo ferentes iniquissima con
 Cum anno tertio & quingentesimo
 Francfordiam in mensis Octobri conuen
 ocaturum adesse in curia Serenissimi prin
 oderant Raymundus Cardinalis sancte Ma
 runc Legatus, & Hermannus Coloboni
 rensis Archiepiscopi. Commentis enim
 inale quater, & bis ab archiepiscopo Colo
 nis in recessu meo pulcherrimis deo tempore
 ates hæc præfati abbates & monachi, nihil
 aliud potuissent, maledictis me persequi
 cepe

ecceperunt, fulminantes, quæ minime dicebant claustrales. Omnipotens indulgeat eis quo
 nam eorum inuidia totius mali quod passus sum occasionem dedit. Nisi enim temerariis
 fauissent ausibus, nunquam fratres mei contra me in apertum cornua sumpsissent. Sed va
 dapt hæc in obliuionem sempiternam, & reddat nobis in futura retributione iustorum
 patientiæ fructum, qui uirtutem tolerantiae dedit. Si quid habet Veldicus noster operum
 suorum quod imprimi velit, emunctatum mittat ad nos, & operam dabimus ut quanto
 tius imprimatur. De tuis quoque opusculis mitte quicquid uolueris imprimendum, & di
 ligentiam nostram comperies. Multa Rogeri paucis annis scripsisti opuscula die nocteque,
 nihilominus onera comportans canonicæ religionis, de quo plures sane mirantur. Laudo
 10 & commendo tuorum sedulitatem studiorum, collaudarem amplius si omisissis seculari
 bus ad spiritualia te conferres. Centum ferme iam & quadraginta lucubrasti opuscula, in
 ter quæ sunt paucissima (nescio tamen si sint aliqua) quorum lectio, uel ædificet ad fidem,
 uel mentem promoueat in spiritualis exercitii deuotionem. Oro te mi Rogeri transfer
 scribendi propositum, & qui hæcenus multa scripsisti filiis mundi, deinceps iam aliquid
 ædico cultoribus Dei. Non semper decent puerorum carmina uirum, studia ætati compa
 randa sunt, & iuxta factum sancti Christophili, uirum euacuare oportet ea quæ uidentur
 paruulorum. Ingenio uales simul & facilitate scribendi, non satis est nisi talia scribas, quæ
 uel ad cognitionem, uel ad amorem summi boni, quod Deus est proficiant lectoribus, ti
 bique mercedem parent in futuro. Vale Deum orans pro nobis. Ex Herbpoli 18. die men
 20 sis Decembris. Anno Christianorum 1506.

XIII.

IOAN. TRITEM. ABBAS SANCTI IACOBI HERBIPOLENSIS, IOANNI
 Damio Curteso, confessori sanctimonialium in Nouocastro prope
 Heidelbergam, Salutem.

EX literis tuis, frater charissime, iam factus sum certior, & forma electionis quæ fuerit, &
 quis in locum mei abbas Spanhemensis cenobii sit electus. Nonne dudum prædixi
 30 Melantium priorem anhelare ad abbatiam, & propterea studiose omnes excogitasse mo
 dos & uias, quibus inducerer, aut saltem prouocarer ego ad resignationem. Quod ambitio
 se concupuit adeptus est, uiderit ipse quibus medijs, quoniam iustus est Dominus Deus,
 qui humilibus dat gratiam, & superbis tumidisque resistere consueuit. Imputandum est uis
 itatoribus stultis & inexpertis, qui negotium electionis arduum male ordinarunt. Et ut a
 gnoscas quæ mihi perperam gesta in electione huiusmodi uideantur, ex tuis quæ notaui
 mus literis per ordinem replicabimus. Et primo quidem posteris malum uisitatores reli
 quere uestigium, quo sæculares pro consilio in tempore electionis ad monasterium uoca
 uerunt cum tanto apparatu in malum exemplum, quod nec antea est factum, nec ut fieret
 iam fuit necessarium, nisi forsitan in consilio trium fabarum schismatis metuisent ebul
 40 litionem. Deinde cum scire manifeste potuissent, nullum ea uice inter fratres in electione
 tunc præsentem, ad curam pastoralis sollicitudinis extitisse idoneum, quare diem electionis
 non prorogarunt, donec adesse compellerentur absentes? Aut si omnino cõplacere Prin
 cipi Cynonotorum uolebant, ut quanto uis inuenerent abbatem, quare non elegerunt
 quempiam uidecunque idoneum? Quinque in electione monachi conuentuales dun
 taxat affuerunt, cæteris, & te quidem similiter ex indignatione factorum absentibus, factaq; in
 ter se conspiratione iurauerunt, nullum se recepturos in abbatem, nisi in eorum numero
 50 quinario contentum. Hac per uisitatores conspiratione admissa, dubium esse non po
 tuit, præter Melantium neminem futurum abbatem. Qualis est ista monachorum e
 lectio, in qua spiritui sancto uia præcluditur, & omnium uota eligentium contra nor
 mam æquitatis malitiose restringuntur? Tali modo in abbatem electus est prior, qui nihil
 unquam libentius quam nostram cessionem audiuit, dolo & fraudulentia plenus, quem
 contra intentionem sanctissimi patris nostri Benedicti non dubitamus ordinatum. Vitijs
 enim suis consentientem elegerunt abbatem, desidem, pigrum, accidiosum, & nullum
 pro regulari disciplina zelum habentem, nisi iam deinceps forsitan Dei miseratione ad
 meliora consurgat, quod ut fiat, continuis DEVM precibus orare non desistemus. Nam
 ut uerum fateamur, non odimus hominem quamuis multa mala susceperimus ab eo,
 sed eius uitia merito satis detestamur, quæ nisi emendauerit, pastor inutilis erit. Hominem